

SBI PEN. ASSN.'S SAMVAD

स्टेट बँक पेन्शनर्स असोसिएशन (मुंबई सर्कल), पुणे यांची गृहपत्रिका

Price ₹ 3/-

संवाद

मनामनांचा मेळ जुळावा । द्वेषाचा लवलेश नसावा ॥
सादासी प्रतिसाद मिळावा । वाद नको संवाद असावा ॥

Vol.- 10

Issue 11

मे - २०१८ (pages 24)

May 2018

संपादकीय ✍️

प्रिय सभासदमित्रांनो,

आपल्या बहुतेक सर्व सभासदांचा मे महिन्यातील काळ आनंदात नि सुखा-समाधानात गेला असणार कारण मे महिना आपल्या नातवंडांना सुट्टीचा असतो. शालेय अभ्यासाच्या ओझ्यातून व शालेय दिनक्रमातून मुक्त होऊन सुट्टीचा आनंद मनसोक्त उपभोगण्याची आणि आजी-आजोबांच्या लाडांची-कौतुकाची संधी लाभल्यामुळे नातवंडे खुश असतात; तर नातवंडांच्या सहवासात अधिक वेळ घालवावयास मिळाल्यामुळे आपल्या म्हणजेच आजी-आजोबांच्या आनंदाला पारावार नसतो. याच सुट्टीत विविध सहलींचं आयोजन करून आपण आनंदात भर घालीत असतो. विद्यार्थ्यांना (आपल्या नातवंडांना) त्यांचे आवडते छंद जोपासायला व वाढवायला हा सोयीचा व फुरसतीचा काळ असतो. त्यामुळे विद्यार्थी वर्ग व्यक्तिमत्त्व विकास साधू शकतो.

साधारणपणे आपला जीवनक्रम अशा प्रकारे व्यतीत होत असताना आपल्याभोवती आपल्या सार्वजनिक जीवनात अनेक घटना-घडामोडी होत असतात. काही बऱ्या तर काही वाईट. काही उत्साह वाढविणाऱ्या तर काही आपल्याला हतोत्साही व निराश करणाऱ्या. त्या घटनांची आपल्याला दखल घ्यावीच लागते. आपल्या व्यक्तिगत व सार्वजनिक जीवनाला संपन्नता व समृद्धता प्राप्त करून देणाऱ्या अनेक गोष्टी आहेत. त्यापैकी योगसाधना व संगीत साधना म्हणजेच योगशास्त्र व संगीत शास्त्र या

महत्वाच्या गोष्टी आहेत. आपल्याला निरामय म्हणजे निरोगी, स्वास्थ्यपूर्ण व आरोग्यसंपन्न जीवन लाभावे अशी प्रत्येकाची इच्छा असते व त्यासाठी धडपड चालू असते, म्हणूनच चालण्या-फिरण्याचा सोपा व्यायाम आणि सहजपणे जमणारी विविध योगासने, प्राणायामादी श्वसनाचे विविध व्यायामप्रकार नियमितपणे आपण करतो.

बऱ्याच काळानंतर आपल्याला मनुष्यजन्म प्राप्त झालेला असतो, ही परमेश्वराची, परमात्म्याची आपल्यावर कृपाच जणू आयुष्याची सार्थकता ही जगण्याच्या लांबी-रुंदीवर अवलंबून नसते. ती अवलंबून असते जीवनमूल्यावर.

या जीवनात आपण जे काही पाहतो, अनुभवतो त्यावर आपली जडण-घडण अवलंबून असते आणि त्यातही माणूस वर्तमानावर अधिक प्रेम करतो. भूतकाळातील रम्य आठवणींवर, स्मृतींवर तो अधिक प्रेम करतो. म्हणूनच जगण्याला जीवंतपणा येण्यासाठी जे मिळेल ते आनंदाने स्वीकारणं, जे मिळालं नाही त्याकडे अपरिहार्यतेची जाणीव मनात ठेवून वास्तव स्वीकारणे गरजेचे आहे. जीवन ही एक जगण्याची संधी आपणास मिळाली आहे. म्हणूनच जीवनात आलेला प्रत्येक क्षण आनंदात घालवून, मनात साठवून, जीवन अधिक सुंदर, आनंदी, सुखमय करून या संधीचे सोनं करूया.

क्रांतिसेन रामचंद्र आठवले
भ्रमणध्वनी : ९५५२५९२२७९

Visit us at : www.sbpensionerspune.org

e-mail : sbipenmumbai@gmail.com

Unit Varta : Pune Zonal Sub Centre

Shri.Ashok Pandit, Secretary, Pune ZSC has advised that as decided in the meeting of the Managing Committee of Pune Zonal Sub-Centre held on 14thMay 2018 the Annual General Conference (Meeting) of Pune Zonal Sub-Centre comprising the Districts of Ahmednagar, Kolhapur, Pune, Sangli, Satara & Solapur will be held at 4 p.m. on Wednesday the 13th June 2018 at "Niwara Vruddhashram, Sabhagruha, Navi Peth, Pune-411030. In this meeting the following business will be transacted :

- 1) To condole the death of the Members who expired after last AGM held on 29th June 2017.
- 2) To confirm the minutes of the last AGM held on 29th June 2017 published in 'Samvad' issue of January 2018.
- 3) Presentation of the Secretary's Annual report.
- 4) Felicitation of the members who have completed 75 years of age during the period between 29th June 2017 and 12th June 2018. (Letters have been sent to such Members separately)
- 5) Reporting on the present scenario about pension issues.
- 6) Biennial Elections of the office bearers of Pune ZSC for the period 2018 - 2020. The notice to this effect has been published in this issue of 'Samvad'.
- 7) Any other business with the permission of the chair.

Note - "Pensioners' Meet" arranged by the Bank will be conducted during the above Meeting.

Pune Zonal Sub-Centre

Biennial Elections of the Office Bearers for the years 2018-19 & 2019-20

The Biennial Elections of the Managing Committee of Pune ZSC, for the period 2018-19 & 2019-20 will be held during the ensuing AGM on 13th June 2018. Members who desire to work for the Association and can spare time and energy for enrolment of new members & visiting Branches/RBOs & Zonal Office regularly for Association work are requested to send their nominations for the following posts in the prescribed format printed on next page. The nominations should be sent before 8th June 2018 to the Election Officer Shri L. G. Gandhi on his address: Krishna Kunj, 3 State Bank Colony No.2, Shahu College Road, Pune 411009 Mobile No. - 9881759290.

If the number of nominations will be more than the following number for that post, the elections will be conducted as scheduled.

Position		Number of posts
President	-	One
Vice President	-	One
Secretary	-	One
Joint Secretary	-	One
Treasurer	-	One

Committee Members :

There will be total 11 posts of Managing Committee Members 'nominated' by District units, of which five posts will be from Pune District and remaining six posts will be one each from Ahmednagar, Kolhapur, Satara, Sangli Solapur and Pimpri -Chincwad Districts. The Secretaries of these units will be ex-officio Committee members from that respective unit.

Secretary, Pune ZSC

**State Bank of India Pensioners' Association (Mumbai Circle), Pune.
Pune Zonal Sub-centre
Nomination Form**

Form of Nomination paper for election to the post of the office-bearer/s of the State Bank of India Pensioners' Association Pune Zonal Sub-Centre for the period from 2018-19& 2019-20.

Name of the Candidate with Membership No: _____

Address of the Candidate : _____

_____ Mobile No: _____

Post applied for : _____

Name of the Proposer with Membership No.: _____

Address of the Proposer: _____

_____ Mobile No: _____

Name of the Secunder with Membership No.: _____

Address of the Secunder: _____

_____ Mobile No: _____

Place: _____

Date: (Signature of Proposer) (Signature of the Secunder)

Declaration by the Candidate

I, Shri/Shrimati _____ hereby signify my willingness to serve as a Member of the Managing Committee for the post applied for office-bearer of the Pune ZSC, if I am elected to the said post.

Place: _____

Date: (Signature of the Candidate)

**Nomination Forms duly completed in all respect are to be sent to the Election Officer :
Shri L. G. Gandhi on his address: Krishna Kunj, 3, State Bank Colony No.2, Shahu
College Road, Pune 411009. Mobile No. - 9881759290**

Secretary

(We are reproducing hereunder a letter Dated the 11th April 2018 addressed to the Chief Executive of Indian Bank's Association, Mumbai by the CBPRO, on the subject of Insurance Scheme, for information of the Members. ———Secretary)

Sub : Medical Insurance Scheme for Retired Bank Employees and Officers

We have been demanding parity with serving employees with regard to absorption of the premium by the Banks on the following grounds:

- i) DFS letter dated 24.02.2012 advised IBA to formulate Medical Insurance Scheme both for Serving Employees and Retirees without stipulating any condition with regard to payment of premium by the Retirees.
- ii) Retired CMDs/MDs/EDs are allowed benefit of Medical Scheme at par with Serving CMDs/MDs/Eds without payment of any premium by them.

In many Banks a scheme for Retirees existed in the name and style of RETIRED EMPLOYEES MEDICAL ASSISTANCE SCHEME wherein the Bank provided Medical Insurance after collecting one-time contribution. The Medical Insurance Scheme introduced by IBA should logically be on similar lines as available to the Serving Employees and full premium borne by the Banks. The retirees have been agitating against the discriminatory treatment with regard to the payment of premium, coverage of the scheme, reimbursement under domiciliary (OPD) treatment, dental care etc.

Like IBA, we also have been receiving numerous representations from individuals and the Associations of Retirees. The issues raised by us in our earlier communications to IBA call for immediate resolution. We understand that IBA has been taking up the issue of review of Medical Insurance Scheme with UFBU soliciting their nomination for a committee to be constituted with the participation of General Managers and UFBU representatives so as to examine the intricacies of the Scheme and further improvements.

At the outset we hugely appreciate the concern exhibited by IBA in understanding the grievances of Retirees pertaining to the scope, implementation, payment of premium etc. and initiating the process of redressal of the grievances/suggesting further improvements. We are confident that this noble initiative by IBA shall go a long way in making the Banks Retiree Friendly Organisations.

We, as Coordination of five major Apex Organisations of Retirees having more than 400,000 members, are of the considered view that most of the grievances about the Medical Insurance Scheme pertain to the Retirees and hence it is very essential to have discussion and consultation with us as the Coordinated Body of Apex Retirees' Organisations.

We hope our concerns will be appreciated and our request for discussion and consultation will be considered. Thanking you, A. Ramesh Babu K.V.Acharya (Joint Conveners – CBPRO)

सर्व मुस्लिम पेन्शनर्स बंधु-भगिनीना 'रमजान ईद' निमित्त
असोसिएशनतर्फे हार्दिक शुभेच्छा!
'ईद मुबारक'

(We are publishing hereunder a letter no.6180/19/18 dated the 24.04.2018 sent by the General Secretary of the 'ALL INDIA STATE BANK OFFICERS' FEDERATION' to the Chairman of the SBI, the contents of which are self-explicit. —————Secretary)

Respected Sir,

EXTENDING LEGAL AND FINANCIAL SUPPORT TO RETIRED EMPLOYEES IN DEFENDING INQUIRIES AND LEGAL ACTIONS INITIATED BY CBI FOR LEGITIMATE ACTIONS IN SERVICE

We would like to draw your kind and urgent attention to a matter that is seriously affecting the community of retired Bank employees and is likely to assume serious proportions affecting their peace and health in the days to come.

2. Unfortunately, as a fall out of the recent news of bank frauds and NPAs being discussed in the media, a perilous trend is fast developing to perceive all bank officials in general with suspicion and hold them directly responsible for the NPAs in the banking sector. Several bank NPA accounts are presently under the scrutiny of CBI and other enforcement agencies where the bank employees are being questioned and, unfortunately, also being investigated for likely collusions with the fraudster borrowers. These NPA cases being fairly old, most of the targeted bankers happen to be retired employees, who have moved over to a quiet and peaceful life after a disciplined banking career of three-four decades.

3. Of late, several of our retired officers are being summoned and even run the threat of being prosecuted by CBI under the suspicion of their role in NPA loans. These officers, who have the misfortune of having either recommended or sanctioned any of these loans, though strictly within the norms of the bank, run the risk of being questioned on their legitimate actions while in service. A hind-sighted judgmental approach is being adopted by the investigative agencies, and, of late, by the judiciary itself. Recently, in the case of Paramount Airlines Pvt. Ltd., the CBI court of Tis Hazari, New Delhi has rejected the closure report put up by CBI, after a special and detailed investigation of all the bank officials and after finding no case against them, and has issued an order to proceed against all the bank officials of the consortium banks, most of whom have already retired. This is a new type of judicial activism that the bank officials will have to also face in the days to come.

4. While the serving officials enjoy the protection under (CRPC 197 and Sec 19(C) of the Prevention of Corruption Act – 1988), in the sense that these officers, having been deemed to be public servants, cannot be prosecuted without the sanction of their appointing authority, similar sanction is not mandatory in the case of retired employees. As such the retired employees are left to fend for themselves, in case they are prosecuted by the state agencies like CBI. Any such investigation entails a huge amount of legal, transport and lodging expenses which the retired employees cannot afford. Further, in several instances, since the investigation comes up after several years, the employee will have to undertake visits to the branches to study the records, at one's own cost, which is also an expensive proposition for the pensioners.

5. In these circumstances these retired employees, who have been upright employees of the bank throughout their career, need to be supported by the bank in the same way as they would have been supported if they were in service. As most often, the CBI case runs at a remote centre from the place where the pensioner has settled down after retirement, he/she is also unable to muster the legal support of an attorney or counsel who could represent the pensioner in the court at that centre.

6. Presently, vide Circular No. CDO/P&HRD– PM/58-2011-12 dated 23.08.2011, under para (iii) an employee can continue to get reimbursement of legal expenses after retirement only if the

case was initiated while in service and not otherwise. This creates immense hardship to the retired officials in the present cases where the employees are called for investigation years after retirement. The IBA guidelines circulated vide bank's circular no. CDO/P&HRD/23/2011-12 dated 27-05-2011 no TA/DA is permissible to a retiree in CBI cases until the individual is acquitted honourably, which is a very long drawn process in NPA cases. In these circumstances the position of the retired employees is very vulnerable and precarious, both financially and emotionally. They feel totally helpless and forsaken by the institution which they served honestly and honourably during their lives.

7. We therefore seek your kind intervention in the matter and shall be highly grateful if you please provide suitable legal/financial support to the retired bank employees, appearing for inquiries / examinations from CBI and other government agencies, in the following way:

- a) The retired employees who have been called for investigation or proceeded against by CBI/CVC/Police or similar authorities, in NPA cases for their actions in recommending or sanctioning these loans, may be provided a common legal counsel/advocate at the centre where the case is carried on, at Bank's cost, who will represent the retired employees and protect their interests;
- b) The legal cost of the advocate's / counsel's fees, stamp and court fees for any document to be filed by the retired employee may be borne by the Bank;
- c) The retired employees may be provided the financial cost of travel and stay (TA/DA), within the suitable guidelines of the bank, on the same lines as serving employees, while they are investigated for their actions in NPA cases for their acts of recommending and/or sanctioning the NPA loans;
- d) Retired employees may be reimbursed with the legal and incidental cost involved in securing their personal freedom against any or apprehended action by the CBI /government agency;
- e) In case the retired employee is indicted by the court on personal lapses or punished under any major penalty in a departmental action on the findings of the investigation, the relevant financial cost incurred by the bank on the retired employee may be recovered from his/her pension in stages.

8. Sir, the community of bank pensioners who have served the bank so devotedly throughout their working life are today exposed to unforeseen hardships arising out of very unfortunate circumstances. There are no signs of any mitigation or stoppage of this unhealthy trend in the near future and several of our presently serving colleagues would also soon find themselves in the same predicament after their retirement. The entire community of bank employees, which looks forward to a happy and stress-free life after faithfully serving the bank throughout their working life, are today under the stress of this hanging sword of CBI investigations, at the sunset of their lives. This is naturally taking a large toll of their health too. If they are left to fend for themselves for no fault of theirs in criminal investigations of CBI, without any legal and financial support from the bank, it would certainly send wrong signals even to the serving employees. This would also have adverse impact on the credit growth of the bank and in turn on the overall industrial growth of the nation. A timely action from your side will certainly bring some solace to the pensioners facing a tragic trend that would otherwise bring catastrophic effects to the banking sector.

9. We trust that you will appreciate this grave situation befallen to the bank pensioners and provide the succor that is necessary, for which we shall be ever grateful to you.

Thanking you and with respectful regards,

Yours faithfully,
(Y.SUDARSHAN), GENERAL SECRETARY

Unit Varta : Solapur Unit

Shri T. M. Patil, Secretary, Solapur Unit advised that the 15th Annual General Meeting of Solapur Unit was held on 18th Jan. 2018 at Hirachand Nemchand Hall, (Amphi Theatre), Solapur. Around 300 Members attended the AGM. The Meeting started at 4.30 PM with singing of Ishstavan by Mrs. Modak. Shri D.V. Nadkarni, Assist. Secretary, welcomed all the members. The following dignitaries were present for the Meeting:

Sarvashri S. B. Gokhale, Circle President, and Vice President of our Federation, V. V. Gandhe, Circle Secretary, Shri R. S. Rajiwadekar, Principal Secretary, Mumbai, ZSC, D. A. Kulkarni, Circle Treasurer, and C. P. Kulkarni, President, Pune ZSC. Shri N.S. Ambuse, President, Solapur Uni, welcomed them by offering Boquets.

1) Shri M.W. Deshpande, read out the names of Members who passed away after the last A.G.M. Two minutes silence was observed by the members to pay homage to departed souls.

2) A) Sarvashri M.W. Deshpande and K.R. Lavnis compered the felicitation of the following members who have completed 75 years of age. They were felicitated by presenting Boquet, Shawl, and Shreephal: i) Shri A. N. Nannajkar ii) Shri R. H. Bhakare iii) Shri V. S. Ghadmode iv) J. G. Phopale v) Shri M. B. Aradhya.

B) Similarly, the following couples who have completed 50 years of their married life were also felicitated.

i) Sarvashri and Sau. Dattatraya Sawant, ii) V. S. Ghadmode, iii) S. S. Dumanwar, iv) Sidram Kharav.

C) Smt. Godawari Salunkhe and Smt Khanagol, both family pensioners, were felicitated. Although they are illiterate, they preserved all the important papers relating to pension and due to this, their arrears were paid by the Bank on time.

D) i) Miss. Afrin Chadchankar – Assistant, ii) Shri D. L. Kamble – Special Assistant, and Shri Ravindra Jambotkar - Special Assistant, (all from SBI) were also felicitated as they have been offering excellent services to the Pensioners and extending support in case of difficulties. Miss. Chadchankar has kept a record of the important particulars of all pensioners for carrying out any work smoothly and easily.

The Circle authority have appreciated the said activity and expressed their concern and happiness for the unique activity undertaken by Solapur Unit. (The news of felicitation of two family pensioners and the staff of SBI has already been published in 'Samvad' for Feb. 2018.)

E) Shri S. E. Chavan, a pensioner from Madha, has done excellent innovative work in social/cultural activities in and around Madha and was also felicitated by Shri Tamma Patil for his active role in Unit's performance.

3) Shri K. R. Lavnis, our pensioner, a well-known artist and director, is popular for his cultural activities and drama etc. was also felicitated. He is a good orator and highly appreciated Sarvashri Nannajkar & Tamma Patil for his association with them with sweet memories of togetherness.

4) Shri M. W. Deshpande read out the Annual Report for 2016.17 about the progress of the unit under the leadership of Shri T. M. Patil. He also mentioned the social/cultural activities undertaken by the unit during the year. He further mentioned that the collection of donations for 'Samvad' of Rs. 2.28 lacs and the legal fund to the tune of Rs. 8.50 lacs which is highest amount in Pune module and may be in the Mumbai Circle also.

5) Shri K. M. Shaikh, Vice President, Solapur Unit, presented the detail annual income/expenditure which was unanimously approved by the house. He read out the list of donations given by the members to the Solapur Unit and appealed the Members to pay the arrears.

6) Shri T. M. Patil, Secretary, apprised the various achievements relating to cases of M.W.S., family members, medical bills, and other critical cases etc. Shri A. R. Kadam expressed gratitude towards Shri S.B. Gokhale, president Mumbai Circle and Shri Dandekar Saheb for their strenuous and consistent efforts to achieve the revision in pension payment of pensioners of 7th BPS.

7) Shri V. V. Gandhe, Circle Secretary, appreciated the performance under the leadership of Shri Patil and the felicitation of working staff. Shri C.P. Kulkarni, President, Pune ZSC offered compliments to Solapur unit for various activities undertaken by them. Shri S. B. Gokhale, Circle President, gave detailed information on the latest developments at the Circle / Federation level. He also informed about the Court Case, gratuity, 100% neutralization of the D.R. to the retired before 2002, recovery and wrong payment of arrears to the officers from 1st Nov. 1997 to 31st March 998, Pending issues of pensioners with IBA/ Management, family pension of 30% etc. In conclusion, he appreciated the excellent performance of Shri T.M. Patil & his team.

8) Pensioner's Meet: A pensioners' Meet also took place by the Bank after the AGM was over. Shri R. L. Sakhare, Chief Manager, (Admin.), RBO, Solapur presided over the Meet. Sarvashri Narayane, Manager, Jule Solapur Branch, Vijay Rajput, Manager (HRD) from RBO, R. H. Hatte & Shri D.G. Shende, from RBO, were also present for the meet. Shri N. S. Ambuse, welcomed all the dignitaries. Shri Shende and Sakhare assured every assistance required by the pensioners. Shri K.M. Shaikh, appreciated for the co-operation from all branches and RBO in solving the pensioners' problem.

9) Shri S. S. Deo, extended vote of thanks and the Meeting was concluded with offering of snacks and tea.

Secretary, T. M. Patil, MOB. 9421025711

Unit Varta: Panaji Zonal Sub Centre.

Shri I. H. Dias, Secretary Panaji ZSC, has advised that on 8th April 2018, during the 20th AGM of Panaji ZSC, the Biennial Elections of the ZSC were also held and the following candidates have been declared elected by Shri R.B. Sawant, the Election Officer.

Name of the Office Bearer	Post	Mob. No.
Shri Mohan Hari Parvatkar	President	9422387548
Shri Inacio Casimiro H. Viegas	Vice-President	9823088273
Shri Isac Hilario Dias	Secretary	8698214924
Shri K. V. Gopinathan	Treasurer	9511736215
Shri Prakash M. Mashelkar	Joint Secretary	9764315873
Shri Anthony A. Azavedo	Dist. Secretary (North)	8806660017
Shri Narayan Hiro PrabhuDesai	Dist. Secretary(South)	9422740302

The following are the other Members of the Managing Committee :

Sarvashri Madhav Desai (Special Invitee), Parag P. Shetkar, Rupy B. Sawant, Manuel Abro, (Permanent Invitees), Joaozinho Fernandes, Asstt. District Secretary (South), D.T. Karapurkar, Asstt. District Secretary, (North), and Smt. Jennifer G. Fernandes, Lady Representative.

We congratulate all the above mentioned elected office bearers and wish them every success as well as all the very best in carrying out their duties.

(We publish hereunder a letter No CC/11/2018-19 dated the 4th May 2018 addressed to the DGM & PM, SBI Corporate Centre by the G. S. of our Federation for information of our Members.)

FAMILY FLOATER GROUP MEDICLAIM POLICY –A

Apropos the telephonic conversation the undersigned had with you on 4th instant, we submit our views on the above policy due for renewal from 1st of June this year. Some of the problems faced by the insured are detailed for your information and necessary appropriate action.

2. We have to advise that vide circular number CDO/P&HRD-PPG/17/2017-18 dated 30th May 2017 with a view to manage the claim ratio in future certain modifications were made in the policy without significantly affecting the benefits under the scheme. The problem set around rationalisation of hospital expenses for common ailments/procedure. The following suggestions made as from the Federation:

- i) Domiciliary treatment to be retained at 15% of sum insured across all plans.
- ii) Reduction in room rent for hospitalisation across all plans based on categorisation centers needs review in view of the hike in every consumable item including GST as per applicability
- iii) Rationalisation of hospitalisation expenses on certain ailments /procedure needs review due to hike in cost of each operation. To quote a few, operation relating to Angioplasty/cataract/hernia/Knee replacement (unilateral/bilateral) the cost of implants was not specified in the above circular leading to payment of 50% of money more by the pensioner.
- iv) Frequent changes in the policy are resulting disadvantageous to the pensioners. The guidelines framed for policy A and option to policy holders of policy "A" to get admission to policy "B" were changed unilaterally. The captioned circular (item 3 other instructions sub class iii) provides provision for policy A holders to get admitted to policy B meant for new retirees if they have exhausted their entitled limit and to those whose residual limit have fallen below Rs One lakh to benefit have to be permitted to policy B.
- v) Purification of data in REMBS as good number of pensioners could not get the enrolment in policy A due to non- up loading of data to UII.

B) ISSUES RELATING TO UII AND TPAs-Domiciliary treatment

- i) The TPAs are in the habit of notinsisting related documents to be enclosed with claim application at the time of submission. After a prolonged-period an SMS is sent to submit some more documents. Ultimately it takes not more than six months to settle the claim, despite repeated correspondence with the TPA. Fixing of TAT norms is very much necessary, as abnormal delays are found in settlement of bills.
- ii) The reasons for rejection of a particular item of expenditure not notified to the insured.
- iii) The members suffering from ailments like Cancer/dialysis suffer from the delay caused by the TPAs in settlement of bills submitted.
- iv) Where the treatment for ailments mentioned under item 3 which is a continuous one originals are insisted upon for submission every time. A way out for these types of ailmentsneeding treatment on continuous basis, has to be found out by the Bank.
- v) Insistence of cancelled original cheque each time the claim is submitted for domiciliary treatment.
- vi) Sending of messages to the claimants, of having received the claim formats needed to be much desired.

- vii) Release of buffer amount is being delayed.
 viii) Insistence of signature/stamp on a computerized bill.
 ix) Advising of residual balace in POLICY-A and POLICY -B, each time the Bill is paid.
 x) Remedy for correction mistakes on cards in respect of names and gender
 xi) TPAs shall abide by the guidelines issued by UII for processing claims under domiciliary treatment.
 We request you to provide us an opportunity to present the problems in person in a greater detail.
 Yours faithfully,

General Secretary (A.Ramesh Babu)

Dear Members, We are publishing here under a List of Pensioners who have donated generously to the Legal Fund, from the arrears received by them as per our appeal. The following Names could not be published earlier due to some error beyond our control. We very much regret for this. We once again thank all our Members for their generous donations.

—————Circle Secretary

NAME	AMOUNT	NAME	AMOUNT
KHANZODE V. S.	10000	YADAV BABAN	5000
GANDHE S.V.	10000	WANDHARE PANDURANGJI	5000
PARMAR DHIRAJLAL J.	10000	ROTKAR AVADHUT D.	5000
\DESHPANDE M.G.	10000	BHAGAT GULABRAO	5000
\RADHAKRISHNAN C. M.,	10000	PANDHARE GAJANAN	5000
\KHOT MAHADEO B.,	5500	BAJAJ ARJUN L	5000
JOSHI ARUN S.,	5001	BHANARKAR ARUN P.,	5000
SHINDE RAMESH B.	5001	TOTADE KAILASH D.,	5000
JATHAR SURESH	5000	UDASI RAMESH R.,	5000
KAMBLE VISHAL K.	5000	THAKAR PADMAKAR W.,	5000
SARDESAI BHAGWAN S	5000	1KALBANDHE NAMDEO D.	4000
CHANDRATRE R. M.	5000	TIKEKAR ANIL R.,	3000
PARAB JAYANT K., BORIVALI	5000	1KALBANDHE GAJANAN D.	2000
Donors from Nagpur ZSC.		TARWARKAR YESHWANT V.	2000
CHENDKE P.H.	11111	1WADODKAR GOVIND L.,	2000
TARNEKAR BABURAO	10000	TARODKAR V.B.	2000

अभिन्दीय!

पुणे येथील श्रद्धा प्रकाशनने २७ कवींच्या १२६ कवितांचा प्रातिनिधीक असा 'शब्दपालवी' कवितासंग्रह नुक्ताच प्रसिद्ध केला. पुणे येथील सभासद श्री. अरुण तुळजापूरकर यांच्या सहा कवितांचा या संग्रहात समावेश केलेला आहे.

श्री. अरुण तुळजापूरकर यांचे असोसिएशनतर्फे हार्दिक अभिन्दन!

सेक्रेटरी

We are publishing here under a letter dated 21.4.2018, received from DGM, (PPF & G) Corporate Centre Mumbai, the contents are self-explicit. ——— Secretary

Subject : POLICY-A : PAYMENT OF MEDICAL BILLS FROM REMBS DUE TO EXHAUSTION OF BASIC SUM INSURED/CORPORATE BUFFER – POLICY PERIOD 01.06.2016 – 30.05.2017

We attach Zonal Office wise list of Policy–A Members, whose claims have not been paid/partially paid due to exhaustion of their Basic Sum Insured or the Corporate Buffer amount allocated to the TPA. The Competent Authority has Approved payment of these claims by Debit of Member's REMBS Account. You are requested to arrange for forwarding this list to respective Zonal Offices for making payment of these claims by Debit of REMBS Account of the Member.

2. In this connection, we have requested the concerned TPA to forward bills pertaining to these claims to the respective Zonal Offices directly. On receipt of these bills, Zonal Offices may be advised to arrange for payment. If the bills are not received within a reasonable time, TPA may be contacted by the Z.O.

3. Once payments have been made by all the Zonal Offices, a confirmation in this regard may be forwarded to us. Every caution may be taken to avoid double/extra payment.

Thanks & regards,

DGM (PM & PPG), Corporate Centre, Mumbai.

SR. NO.	NAME OF MEMBER [INSURED]	PF INDEX NO.	CLAIM DATE	ZONAL OFFICE
1	DESHPANDE VIDYANAND B.	1305859	12/07/2016	Aurangabad
2	CHAUDHARI JANARDHAN P.	2824337	29/08/2017	
3	KULKARNI ARUN P.	1345702	01/04/2017	
4	KULKARNI RAMCHANDRA K.	1372289	02/03/2017	
5	JADHAV PRABHAKAR V.	1372734	29/09/2017	
6	JADHAV PRABHAKAR V.	1372734	03/10/2017	
7	GURAO ANANT RAGHO	335029	16/09/2016	MUMBAI I
8	THOMAS KIZHAKKADATHU C.	1300113	08/07/2017	"
9	MAITI ANJAN KUMAR	1104926	01/05/2017	MUMBAI II
10	PADAVE SITARAM L.	143065	13/06/2017	
11	KADU KRISHNA G.	351547	22/12/2016	
12	RANE GANPAT D.	3693678	26/08/2016	
13	KAMAT ARVIND H.	408105	24/08/2016	
14	SHINDE NAMDEO S.	429899	08/02/2017	
15	AGGARWAL BALDEV KUMAR	556688	27/10/2016	MUMBAI III
16	PHADTARE SHARAD P.	1328824	28/12/2016	
17	GURSAHANI SUNDER T.	38	24/03/2017	
18	RANE RAGHUNATH H.	376248	01/10/2016	
19	SANAP PUNJARAM G.	1376896	05/10/2017	
20	FELIX MARTIS	1986899	27/07/2017	

SR. NO.	NAME OF MEMBER [INSURED]	PF INDEX NO.	CLAIM DATE	ZONAL OFFICE
21	MURANJAN NARESH V.	357987	16/01/2017	MUMBAI III
22	MAJUMDAR PRADEEP N.	356433	05/10/2017	
23	MANJREKAR PRAKASH	358088	03/10/2016	
24	UCHIL CHANDRAVATHI K.	391611	19/06/2017	
25	MAHADIK SHANTARAM G.	399736	29/06/2017	
26	MAHADIK SHANTARAM G.	399736	30/06/2017	
27	GANDHI INDUR N.	333468	12/09/2016	MUMBAI IV
28	DIXIT RAJARAM V.	1300016	19/04/2017	
29	BAKARE MANSI SHAM	129828	17/11/2016	
30	DESHMUKH ARUN L.	1314114	05/01/2017	
31	PATOLE PREMCHAND M.	1327755	30/06/2017	
32	PATOLE PREMCHAND M.	1327755	02/08/2017	
33	VAIGANKAR NARAYAN B.	1345400	03/01/2017	
34	KULKARNI SHAILAJA A.	143987	28/12/2016	
35	RANE ANANT S.	378712	14/12/2016	
36	DEKHANE CHANDRAKANT P.	331228	31/03/2017	
37	JOSHI SHRIPAD K.	342726	12/09/2016	
38	RUMDE CHANDRAKANT S.	390887	08/04/2017	
39	DEHEKAR MANIRAM L.	1372513	08/12/2016	
40	ANSARI AQUEEL AHMED MD	1408003	13/05/2017	
41	RAJSHEUTI LAXMIBAI M.	1410709	14/02/2017	
42	AKOJWAR SHUBHADA T.	313718	19/07/2017	
43	KHISTY JAIWANT R.	350656	26/05/2017	
44	JIPKATE RAMDAS M.	398527	03/02/2017	NAGPUR II
45	PAIGANASHOK NAMDEV	1401025	18/08/2017	
46	JOSHI PRABHAKAR U.	412902	02/01/2017	NAGPUR II
47	MESHARAM SHASHIKANT U.	1343270	12/07/2017	
48	MESHARAM SHASHIKANT U.	1343270	28/08/2017	
49	MESHARAM SHASHIKANT U.	1343270	13/09/2017	
50	DATAR JANARDHAN N.	329495	14/09/2016	
51	KESARKAR ASHOK M.	408271	20/02/2017	PANAJI
52	RANE RAMESH M.	379166	31/07/2017	
53	PATIL PRALHAD ONKAR	302872	27/03/2017	PUNE I
54	PATIL RAJABHAU N.	367966	30/09/2016	
55	PAWAR GORAKHNATH C.	372390	10/06/2017	
56	SAKALKALE BALWANT P.	393797	20/10/2016	
57	SAKALKALE BALWANT P.	393797	07/12/2016	

SR. NO.	NAME OF MEMBER [INSURED]	PF INDEX NO.	CLAIM DATE	ZONAL OFFICE
58	BIDWE ARVIND P.	1147293	22/12/2016	PUNE I
59	BIDWE ARVIND P.	1147293	12/07/2017	
60	MATE SHRIKRISHNA P.	1303546	13/01/2017	
61	GOTURE NARAYAN Y.	1325469	12/04/2017	
62	BOKHARE RAVINDRANATH V.	1328085	28/12/2016	
63	KAMBLE MARUTI DATTU	1341820	26/05/2017	
64	JADHAV MARUTI G.	1345729	21/12/2016	
65	DESHPANDE MUKUND P.	1351281	06/09/2017	
66	KACHARE ANURADHA J.	1410679	18/07/2017	
67	NATOO SUPRIYA SUNIL	2812597	24/10/2016	
68	KORADE SUKANT SHANKAR	308048	06/07/2017	
69	MURGUDE VILAS B.	3178870	25/04/2017	
70	DUVEDI CHANDRAKANT B.	325864	25/11/2016	
71	ATHALYE VINAY P.	393037	19/10/2016	
72	BHOSALE GOVINDRAO D.	4164482	17/07/2017	
73	BHOSALE LAXMAN M.	1419838	26/06/2017	
74	KINNER CHANDRAKANT S.	308021	06/07/2017	
75	PHADKE ANIL RAGHUNATH	393746	10/01/2017	
76	SANGAVADEKAR VILAS B.	428752	10/11/2016	
77	SHEJUL VISHNU PIRAJI	144908	07/12/2016	
78	SHEJUL VISHNU PIRAJI	144908	02/01/2017	
79	SWAMI MUDDAYYA G.	2820900	11/11/2016	
80	SWAMI MUDDAYYA G.	2820900	02/06/2017	

Members are requested to note that the amount of corporate buffer balance has not been mentioned by us for secrecy purpose. Members can get their balances of corporate buffer from the respective zonal sub centre Secretaries.

पुस्तक परीक्षण

भावतरंग - काव्यसंग्रह

नागपूर येथील सह-सभासद श्रीमती सीमा चित्रे ह्यांचा 'भावतरंग' हा ७२ कवितांचा संग्रह फेब्रुवारी २०१८ मध्ये प्रसिद्ध झाला. श्रीमती चित्रे मुंबई विद्यापीठाच्या एम. ए. (मराठी वाङ्मय) असून लग्नानंतर नागपूर येथे शिक्षकी पेशाला वाहून घेतले. १९९६ मध्ये सोमलवार विद्यालय रामदास पेठ नागपूर येथून त्या निवृत्त झाल्या. विद्यार्थ्यांसाठी अभ्यासक्रमासंबंधित लेखनही त्यांनी केलेले आहे. निवृत्तीनंतर त्यांनी इतर लेखनाबरोबर काव्य

निर्मितीचा आनंद घेतला. संवाद लेख स्पर्धा २०१७ मध्ये स्त्री विभागात त्यांना प्रथम पारितोषिक मिळाले होते. दिवाळी अंकातील कविता स्पर्धेतही त्यांनी पुरस्कार प्राप्त केलेला आहे. त्यांच्या कविता आपल्या आसपास घडणाऱ्या मध्यमवर्गीय जीवनातील घटनांवर आधारीत आहेत.

आज वयाची ८१ वर्षे पूर्ण करून त्या आपल्या मुलं, मुली, सुना अन् नातवंडात रममाण होऊन साहित्य सेवा करत आहेत.

श्रीमती चित्रे यांचे अभिनंदन. त्यांना त्यांच्या पुढील साहित्य लेखनासाठी शुभेच्छा!

वसंत धुपकर

युनिट वार्ता - अकोला - वाशिम

दि. १७ मार्च २०१८ रोजी अकोला युनिट तर्फे अकोला व वाशिम जिल्हाच्या पेन्शनरांचे वार्षिक स्नेह संमेलन व बँकेतर्फे पेन्शनरांचा मेळावा यांचे आयोजन करण्यात आले होते. कार्यक्रमाचे संचलन श्री. दिपकराव देशपांडे यांनी केले. सर्वप्रथम मान्यवरांचे स्वागत करण्यात आले. यानंतर या वर्षभरात २०१७ ते २०१८ मार्च पर्यंत ज्या सभासदांना देवाज्ञा झाली त्यांना श्रद्धांजली वाहण्यात आली.

७५ वर्षे पूर्ण झाल्याबद्दल श्री. श्रीधरपंत दगडुजी पळसपगार, श्री. रामभाऊ संपतराव टाले, सौ. सुहासिनी पाटणकर व श्रीमती सत्यभामाबाई देशमुख यांचा शाल श्रीफळ देऊन सत्कार करण्यात आला. सहाय्यक प्रबंधक श्री. सुनिलजी मनचंदा साहेबांनी सेवानिवृत्त बँक कर्मचाऱ्यांचे अभिनंदन केले व त्यांनी पेन्शनर्सनी आपल्या बँकेला बँकेचा व्यवसाय वाढीसाठी आपापल्या परीने प्रयत्न करावे व यशस्वी जीवन जगावे असे सांगितले.

श्री. भालचंद्र करपटे सहाय्यक महाप्रबंधक, स्टेट बँक ज्ञानार्जन केन्द्र, अकोला यांनी पेन्शनर्सना कुठल्याही प्रकारची Technological Update करीता अडचणी आल्यास त्यांना ज्ञानार्जन केन्द्र अकोलातर्फे स्पेशल क्लास घेऊ असे आश्वासन दिले.

श्री. अविनाश देशपांडे, सचिव व जिल्हा संघटक, अकोला व वाशिम जिल्हा यांनी वर्षभराचा अहवाल सादर केला. स्टेट बँक ऑफ हैदराबादच्या पेन्शनर्सना आता स्टेट बँकेत विलीनीकरण झाल्यामुळे सभासद करून घेण्यात आले व त्याचे सर्व श्रेय श्री. यशवंतराव देशपांडे, (स्टेट बँक ऑफ हैदराबादचे पेन्शनर्स) यांच्यामुळे शक्य झाले असे सांगितले. तसेच या वर्षात ज्या जुन्या पेन्शनर्सना पेन्शनची थकबाकी मिळाली अशा २८ पेन्शनर्सकडून रु. १५५५४८/- च्या देणग्या मिळाल्याबद्दल त्यांचे आभार मानण्यात आले. ज्यांना अद्याप थकबाकी मिळवण्याची आहे त्यांचेकडूनही श्री. देशपांडे यांनी सहकाऱ्याची अपेक्षा व्यक्त केली.

श्री. अविनाशजी निमदेव, अध्यक्ष, सब झोनल सेंटर अमरावती, यांनी थकबाकी मिळालेल्या सभासदांना धन्यवाद दिले. थकबाकी मिळूनही ज्यांनी अद्याप देणगी दिली नाही अशांना श्री. निमदेव यांनी देणगी देण्याबद्दल नम्र विनंती केली. ते म्हणाले, 'असोसिएशनला देखील

कोर्ट केस करीता भरपूर पैसा लागतो व तो आपल्याशिवाय कोठून मिळणार?' तदनंतर श्री. भट्ट, ज्येष्ठ सभासद, यांनी त्यांचे मनोगत व्यक्त केले व श्री. देशपांडे, सचिव यांनी त्यांची कारकीर्द यशस्वी करून दाखविली याबद्दल त्यांचे अभिनंदन केले.

सर्वात शेवटी श्री. जयंतराव जोशी यांनी आभारप्रदर्शन केले व स्वरूची भोजनानंतर संमेलनाची सांगता झाली.

सचिव
अविनाश देशपांडे

युनिट वार्ता - अमरावती झोनल सब सेंटर

अमरावती झो. स. सें. ची द्वैवार्षिक निवडणूक दि. २३ एप्रिल २०१८ रोजी घेण्यात आलेल्या वार्षिक सभेत संपन्न झाल्याचे श्री. अविनाश निमदेव, माजी अध्यक्ष यांनी कळविले आहे. निवडणूक अधिकारी श्री. शाम देशपांडे यांनी निवडणूकीची जबाबदारी समर्थपणे पार पाडली. नवनिर्वाचित कार्यकारिणी खालीलप्रमाणे :-

पद	पदाधिकाऱ्याचे नांव
अध्यक्ष	श्री. झा. भि. खोब्रागडे
उपाध्यक्ष	मो. ग. मुणोट
सहसचिव	वि. म. जळित
कोषाध्यक्ष	सु. ग. देशपांडे
सदस्य	प्रकाश वाळके, अमरावती
सदस्य	गोपाळकृष्ण गाडगे, यवतमाळ
सदस्य	अविनाश स. देशपांडे, अकोला
सदस्य	पी. एम. बाहेकर, खामगाव

टीप :- सचिव पदासाठी कोणीही आवेदनपत्र दाखल न केल्याने महिनाभरात वरील कार्यकारिणी विद्यमान सभासदांमधून एका सभासदास स्विकृत करून सचिवाच्या रिक्तपदाची प्रतिपूर्ती करेल, असे अध्यक्षांनी कळविले आहे.

नवनिर्वाचित कार्यकारिणीचे अभिनंदन व त्यांना पुढील कार्यकाळासाठी शुभेच्छा.

(We reproduce hereunder a letter No: CC 13/2018-19 Dated: 16.05.2018, issued by our Federation and addressed to DMD & CDO of SBI, for the information of our Members. —Secretary)

7th BIPARTITE RETIREES – FRESH DIRECTIVES OF IBA.

Your kind attention is drawn to the IBA letter No. HR&IR/2018-19/G2/4786 dated April 3, 2018, the copy of which we believe has been received in the Bank. You would have observed that the Supreme Court of India in the Bank of Baroda case has struck down the formula of 1616/1684 for calculation of pension for 7th bipartite retirees.

Your special attention is drawn to paragraph 8(b) where IBA has directed that all Banks incorporated under the special statutes who have given effect to the 7th bipartite settlement are covered by the above referred judgement. For your convenience, we reproduce para 8 (b) for ready reference:

Paragraph 8 (b) : “Bank incorporated under special statutes will also have to give effect to the judgement if they have implemented provisions of the above mentioned Joint Note/7th bipartite settlement.”

In State Bank of India the 7th bipartite settlement formula 1616/1684 has been implemented vide Gazette Notification on the subject. The arrears on the revised salary under this formula has also been released to the beneficiaries. In light of the Supreme Court having struck down this formula the need has arisen for the State Bank of India to place in motion the proposal to remove the 1616 formula and implement 1684 formula from the date of retirement of the affected pensioners. We hope that the Bank will initiate the process to remove this anomaly from the pension.

We are aware that the State Bank of India ab initio had recommended to the government to permit the Bank to pay revised pension on 1684 merger formula (the letter of the then Chairman Shri N. Jankivallabh is in public domain). We are also aware that the Bank had repeatedly made efforts to get the 1684 formula in SBI. The forceful presentation by Smt. Arundhati Bhattacharya when she was Dy. MD & CDO and thereafter Chairman of the Bank in favour of implementation of 1684 formula is well known. Now, an opportunity has arisen for the Bank to remove this anomaly, we hope you will make fresh efforts to remove the injustice to the pensioners.

This communication is sent to you without prejudice to our right to demand 50% pension for all on the last drawn salary, the issue which is now pending with Delhi High Court. — G. S. Fedn. of SBIPAs.

(We reproduce hereunder a Circular No: 010/2018 Dated: 16.05.2018, issued by CBPRO and addressed to all the Members, for the information of our Members. —Secretary)

Sub : Honourable Supreme Court Judgement Dt. 16.05.2018 regarding 100% DA Neutralisation.

The long-awaited Judgement in respect of the above has been ultimately pronounced today. With deep regret we have to convey to our members and to all those Pre-2002 Retirees that the Hon’ble Supreme Court allowed the appeal of United Bank of India management thereby denying the parity of DA to Pre-November 2002 Retirees vis-a-vis the Post November 2002 Retirees. Since the issues raised in the Civil Appeal/Review Petition filed by R Balakrishna Bhat, C R Chandrasekharan and T V Alwan of BOB, IOB & Canara Bank respectively were similar to that arising in United Bank of India case, these Civil Appeals/Review Petitions are dismissed in terms of Hon’ble Supreme Court judgement rendered in the case of United Bank of India today. We had lot of confidence to WIN this case after witnessing the final arguments by our advocates, but our hopes are dashed. We understand the pain of the members who are deprived of their well-deserved entitlements. We whole heartedly empathise and sympathise with the aggrieved members.

While assuring the members of our best efforts to explore other alternatives, we note to issue a detailed circular after studying and analysing the full judgement of the Hon’ble Supreme Court.

We once again express our sincere concern and deep shock in the matter.

A. Ramesh Babu , K. V. Acharya (Joint Conveners,CBPRO)

‘संवाद’ लेख स्पर्धा २०१८ निकाल

दरवर्षी प्रमाणे आम्ही या वर्षी ‘संवाद’ लेख स्पर्धेचे आयोजन केले होते. स्पर्धेसाठी पुढील विषय होते.

१) सुखाचा शोध

किंवा

२) मी अनुभवलेला आयुष्यातील अविस्मरणीय प्रसंग

किंवा

३) संगणक युगात माणूसपण हरवले आहे का?

खालील सभासदांनी स्पर्धेत भाग घेतला.

पुरुष विभाग -

- १) श्री. पृथ्वीराज द्वा. खेडेकर, चुलणे वसई
- २) श्री. रघुनाथ प्र. महाबळ, नाशिक
- ३) श्री. अरुण द्वा. हजरनीस, वसई
- ४) श्री. विनायक ना. कुलकर्णी, बैगिवीम (गोवा)
- ५) श्री. चंद्रशेखर के. निरंतर, पुणे
- ६) श्री. गुलाब बा. शेख, सातारा
- ७) श्री. सुहास ग. देशपांडे, अमरावती
- ८) श्री. प्रमोद द. संगवे, अंधेरी (प)
- ९) श्री. रविंद्र रा. जोशी, नाशिक
- १०) श्री. प्रदीप श्री जोशी, पुणे
- ११) श्री. अरुण के. भट, कुळगाव (बदलापूर)
- १२) श्री. अनंत ग. गद्रे, ठाणे (प)
- १३) श्री. माधव श्री. रानडे, डोंबिवली (पू)
- १४) श्री. प्रभाकर गो. खेडकर, अमरावती
- १५) श्री. अशोक द. बुटाला, पवई- मुंबई
- १६) श्री. विलास ब. मुरगुडे, कोल्हापूर
- १७) श्री. नित्यानंद गं. पंडित, नागपूर
- १८) श्री. अरुण तुळजापूरकर, पुणे
- १९) श्री. सुधाकर द. मराठे, पुणे
- २०) श्री. रविंद्र व. जवखेडकर, पुणे
- २१) श्री. सूर्यकांत सं. भोसले, मुलुंड (पू)
- २२) श्री. विजय वि. वैद्य, पुणे
- २३) श्री. भालचंद्र द. परांडेकर, अमरावती
- २४) श्री. चंद्रशेखर शा. पाटील, बोरीवली (प)
- २५) श्री. चिंतामणी ना. गोखले, सांगली
- २६) श्री. बाबुलाल बे. खोब्रागडे, नागपूर
- २७) श्री. बाळकृष्ण शि. रणदिवे, कुळगाव (बदलापूर)

- २८) श्री. अरुण बा. महात्मे, नागपूर
- २९) श्री. अशोक वि. जोशी, नागपूर
- ३०) श्री. शशांक अ. वेचलेकर, डोंबिवली (पू)

स्त्री विभाग -

- १) श्रीमती अनघा आ. नागराज खामगाव
- २) श्रीमती गिरीजा र. पागनीस, माहीम - मुंबई
- ३) सौ. सुषमा र. कुलकर्णी, कोल्हापूर
- ४) सौ. ज्योती दि. माणके, विलेपार्ले - मुंबई
- ५) श्रीमती सुरेखा प्र. कुलकर्णी, बोरीवली (पू)
- ६) सौ. विद्या मु. वझे, कल्याण (प)
- ७) सौ. शोभना श. पारनंदीवार, नागपूर
- ८) श्रीमती अनुराधा भागवत, विलेपार्ले (पू)
- ९) सौ. पल्लवी सु. करंडे, ठाणे (प)
- १०) श्रीमती विमल अनगळ, नागपूर
- ११) श्रीमती रेखा सु. वैशंपायन, अमरावती
- १२) सौ. अपर्णा गि. सावंत, पुणे
- १३) सौ. अनघा अ. लिमये, साडवली (संगमेश्वर)
- १४) सौ. नीला नं. ताम्हनकर, सांगली
- १५) श्रीमती स्मिता सु. धुरंधर, ठाणे
- १६) सौ. माधुरी मु. खरे, पुणे
- १७) सौ. सुनंदा नि. जुलमे, नागपूर
- १८) सौ. माणिक र. जवखेडकर, पुणे
- १९) सौ. भावना भा. परांडेकर, अमरावती
- २०) श्रीमती शालिनी काशीकर, मुलुंड (पू)
- २१) सौ. सुरेखा सुमंत, नाशिक
- २२) सौ. हेमा अ. मोडक, सोलापूर
- २३) सौ. संध्या कुलकर्णी, नागपूर
- २४) सौ. श्रुती श्री. कर्डेकर, डोंबिवली (पू)
- २५) सौ. स्नेहल सु. क्षीरसागर, अहमदनगर
- २६) सौ. प्रतिभा अ. कुलकर्णी, सोलापूर
- २७) श्रीमती चारुशिला सु. कुलकर्णी, अमळनेर
- २८) सुजाता वि. गुप्ते, विलेपार्ले (पू)
- २९) सौ. ई. आर. तालकर, नवी मुंबई
- ३०) सौ. वैजयंती म. अजिंक्य, अंधेरी (पू)
- ३१) रजनी अ. भेंब्रे, मोरायलेम (गोवा)
- ३२) सौ. स्मिता स. म्हात्रे, गोरेगाव (पू)
- ३३) श्रीमती अनुजा नाईक, अनगोळ - बेळगाव
- ३४) सौ. संध्या प्र. शिरवाडकर, नाशिक

- ३५) श्रीमती श्वेता श. देवरुखकर, गिरगाव - मुंबई
 ३६) सौ. संध्या दी. चौगंजकर, नागपूर

संपादक मंडळाने एकमताने निवडलेले पारितोषिक पात्र मानकरी खालीलप्रमाणे :-

पुरुष विभाग -

- प्रथम पारितोषिक ₹ १०००/-
 १) श्री. माधव श्रीपाद रानडे, डोंबिवली (पू)
 द्वितीय पारितोषिक ₹ ७५०/-
 २) श्री. सुधाकर दत्तात्रय मराठे, पुणे
 तृतीय पारितोषिक ₹ ५००/-
 ३) श्री. चंद्रशेखर शामराव पाटील, बोरीवली (प)

स्त्री विभाग -

- प्रथम पारितोषिक ₹ १०००/-
 १) सौ. सुनंदा निळकंठ जुलमे, नागपूर
 द्वितीय पारितोषिक ₹ ७५०/-
 २) श्रीमती अनुराधा भागवत, विलेपार्ले (मुंबई)
 तृतीय पारितोषिक ₹ ५००/-
 ३) सौ. अनघा अशोक लिमये, साडवली, संगमेश्वर

सर्व पारितोषिक विजेत्यांचे विशेष हार्दिक अभिनंदन. विजेत्यांना पारितोषिक यावर्षी संपन्न होणाऱ्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेत अध्यक्षीय हस्ते देण्यात येईल. त्यांना यासंबंधी स्वतंत्रपणे कळविण्यात येईल.

मनोगत - यंदाच्या लेखस्पर्धेत एकूण ६६ लेख दाखल झाले. पुरुष विभागातून ३० तर स्त्री विभागातून ३६. लेखांचे वर्गीकरण करायचे म्हटले तर 'सुखाचा शोध' या विषयावर ३८ व 'मी अनुभवलेला आयुष्यातील अविस्मरणीय प्रसंग' या विषयावर २४ तर 'संगणक युगात माणूसपण हरवले आहे काय?' या विषयावर फक्त ४ लेख दाखल झाले. एकूण विचार करता ६६ ही लेख संख्या निश्चितच समाधान, आनंद देणारी व लेखक सभासदांच्या उत्साहाची निदर्शक अशीच आहे.

'सुखाचा शोध' या विषयावर एकूण ३८ सभासदांनी लेखन केले आहे. आयुष्यभर मनुष्यासारखा कोणतीतरी गोष्ट बहुतेक पैसा मिळविण्यासाठी सारखा धावत असतो. अपार मेहनत, कष्ट, त्रास करून घेतो. एकदा

ही गोष्ट मिळाली की यात काही सुख नाही. सुखासाठी म्हणून केलेली गोष्टी दुःखदायक ठरते. त्यालाच आपण प्रपंच म्हणतो. पण सुरुवातीला जो त्रास, हाल भोगावे लागतात - त्यालाच तपश्चर्या म्हणतात. सुखाचे दोन प्रकार आहेत. प्रेयस व श्रेयस. मनाला तात्पुरते गुंगून टाकणारे, नंतर दुःख देणारे ते प्रेयस. परंतु जे शाश्वत, कायम टिकणारे, हितकारक व मनाला कायम आनंद देणारे ते श्रेयस. सुखाचा शोध घेण्याअगोदर माणसाने स्वतःचा शोध घ्यावा, आत्मपरीक्षण करावे, स्वतःला ओळखावे, स्वतःला वाचावे, स्वतःशी संवाद साधावा. सुख नक्की कशात आहे हे नीट कळले तर त्याला दुःख होणार नाही.

या विषयावर लिहिताना बऱ्याच सभासदांनी वरील मुद्दा लक्षात घेऊन भाषेची उत्तम मांडणी करून विस्तृतपणे अधोरेखित केला आहे. हाच मुद्दा मांडताना काही सभासदांनी कविता, अभंग, कथा, म्हणी यांचा मुक्त, अतिरेकी वापर केला आहे तर काहींनी कथा, कविता, अभंग पूर्णपणे उद्धृत केल्याचे आढळले. वास्तविक अशा संदर्भाचा थोडक्यात मतितार्थ, आपल्या मुद्द्याच्या पुष्ट्यर्थ देणे योग्य ठरले असते. ह्या बाबीकडे जरा दुर्लक्ष करून एका वाक्यात लिहावयाचे झाल्यास सभासद आपल्या लेखात या विषयाला पूर्ण न्याय देण्यात यशस्वी झाल्याचे दिसते.

'मी अनुभवलेला आयुष्यातील अविस्मरणीय प्रसंग' या विषयावर २४ सभासदांनी आपल्या लेखन क्षमतेनुसार अनुभव लिहिले आहेत. यातील काही अनुभव आनंदी, थरारक जीवावर बेतलेले, काही दुःखी तर काही आयुष्याला कलाटणी देणारे. खरोखर असे अनुभव प्रत्येकाच्या हृदयावर कोरलेले शिलालेखच जणू. कधीही विस्मृतीत न जाणारे. काहींनी असे प्रसंग लिहिताना अनावश्यक लांबण लावली तर काहींनी इतरांनी अनुभवलेला प्रसंग लिहिला आहे. 'संगणक युगात माणूसपण हरवले आहे का?' या विषयाला अल्प प्रतिसाद मिळाला. दाखल झालेल्या या ४ लेखात नामनिर्देश करण्यासारखे विशेष काही आढळले नाही.

संवाद लेख स्पर्धा २०१८

(पुरुष विभाग)

प्रथम पारितोषिक विजेता लेख

सुखाचा शोध

सुखाच्या शोधात सातत्याने धावत राहाणे ही मूळ मानवीप्रवृत्ती आहे. प्रत्येक सजीवाचा तो सहजधर्म आहे. सुख हे सहजप्राप्य नाही, दुर्मिळ आहे. म्हणूनच त्याच्या प्राप्तीसाठी आपण धडपडत असतो. जीवनातील काही सुखे, नकळत हातातून सुटून गेलेली असतात. काही हुलकावणी देतात, तर काही दृष्टीच्या टप्प्यात असूनही कायम दूरस्थ राहतात. अशा सुखांची आस माणसाचं जगणं व्यापून टाकतात. आयुष्यातून जे निसटतं ते कोणत्या टप्प्यावर पकडणं, त्यासाठी सत्त्वपरीक्षा देत राहाणं, हा आपल्या जगण्याचा अटळ परिपाक ठरतो. हरवले ते गवसले का या आशेवर जीवाच्या आकांताने आपण लढत असतो. कधी आर्त तर कधी विफल, अशा अवस्थेतही चिकाटी सोडत नाही. यालाच 'सुखाचा शोध' असं म्हणतात!

प्रत्येक सजीवाला हवंहवंस वाटणारे 'सुख म्हणजे नक्की काय असतं?' सुख ही एक संवेदना आहे. शरीराला जाणवणारी आणि मनाला भावणारी. रस, गंध, रूप इ. ज्ञानेंद्रियांद्वारे आपण सुखाची चव घेतो. तर काम, क्रोध, लोभ इ. षड्रिपूंच्या जाणीवांच्या निकषांवर सुखाचे मापदंड ठरवतो. शरीराच्या, मनाच्या गरजा असतात. तशा हृदयाच्या आणि आत्म्याच्या असतात. बौद्धिक, आर्थिक, कौटुंबिक आणि सामाजिकही असतात. या सर्वांची यशस्वी पूर्ती म्हणजे सुख. कोऱ्या कॅनव्हासवर मनाजोगते रंग भरता येणं म्हणजे सुखी होणं!

भिन्न जीवनशैलीमुळे सुखाचं रोल मॉडेल असूच शकत नाही. 'व्यक्ती तितक्या प्रकृती' या नात्याने प्रत्येकाच्या कुवतीप्रमाणे, सुखाची परिभाषा बदल राहते. अर्थात सुख ही एक सापेक्ष कल्पना आहे. मूल्यांशी फारकत न घेता, तत्वांशी तडजोड न करता, शांती समाधान न गमावता, आयुष्यात हवं ते साध्य करता येणं, म्हणजे सुखी होणं!

नकारात्मक पद्धतीने सुखाची व्याख्या करायची झाल्यास जे दुःख नाही ते सुख अशी व्हावी. मला प्रिय वाटते ते सुख आणि प्रतिकूल आहे ते दुःख. ह्या नाण्याच्या

दोन बाजू असल्या तरी कौल बहुदा दुःखाच्या बाजूनेच पडतो. आयुष्याचे, तथाकथित जरतारी वस्त्र, दुःखाचे शंभर व सुखाचा एक किंवा एखादा अशा धाग्यांनी विणले जावं, हीच खरी शोकांतिका आहे! 'सुख हवे दुःख नको' ही अपेक्षा रास्त असली तरी जीवनात दुःख नसते तर सुखाची चव किंवा किंमत कळली असती का? दुःख हे तुमच्या मनाचे प्रतिबिंब असते. स्वतःशी जमलेले सूर बेसूर होणे म्हणजे दुःखी होणे! हे तुमच्या मनाचे प्रतिबिंब असल्याने, बाह्य जग आपल्याला दुःखी करतं हा एक भ्रम आहे. सभोवतालच्या परिस्थितीचा व आपण सुखी असण्या/ नसण्याचा सुतराम संबंध नसतो. बंगल्यात राहणारी मुलं आणि झोपडपट्टीत राहणारी मुलं सारखीच सुखी असतात. कारण त्यांच्या मनाची निरागसता!

मानवी प्रगतीचा प्रचंड वारसा घेऊन आपण आज जगतोय. हातातल्या एका बटनासरशी, आपलं जगणं सोपं आणि अधिक आरामदायक करणाऱ्या सोयी, सुविधा उपलब्ध आहेत. काळ झपाट्याने बदलतोय, जीवनशैली नवी कात धारण करत आहे. सुख सोयी वाढत आहेत. तरीही गरजा कमी होत नाहीत. अशा परिस्थितीत ताणतणाव वाढले नाही तरच नवल. या गदारोळात सुखी होण्याचं काही तंत्र आहे का?

इंद्रिय सुखामुळे मेंदूच्या पेशींच होणार उड्डियन म्हणजे सुख. ते पकडून ठेवता येत नाही. त्यामुळे अनुभवायचं असतं फक्त वर्तमानात. आणि पकडीत येत नाही, यासाठी पुन्हा धावायचे ते दुःख करत. भोगाचं साधन हे शरीर भोगासाठी शरीराच्या प्राथमिक गरजा, आहार, निद्रा याचा अतिरेक टाळणं, संतुलन राखणं आणि संयमाने वापर करणं, ही सुखाच्या प्राप्तीसाठी प्राथमिक पायरी ठरावी. मनातील इच्छा-आकांक्षा-अपेक्षा यांची पूर्ती म्हणजे सुख. ही एक विचारांची साखळी असते व त्यावर पगडा असतो तो विकारांचा. हे विकार ऋतुमानाप्रमाणे बदलत असतात. नाविन्य संपलं की विशिष्ट सुखाची ओढ संपून, नव्याची आस लागते. अचपळ आणि न आवरणान्या मनाला लगाम घालण्याचा प्रयत्न करणे, विचार आणि विचार यावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी झगडणं हे पाऊल सुखाच्या शोधात महत्त्वाचे ठरते.

सुखाच्या शोधातील मोठा अडथळा म्हणजे नकारात्मक भावना. नकारात्मक भावनांचे पर्यावसन अखेर नैराश्य किंवा मनोगंडात होते. यावर मात करण्याची

ताकदही आपल्या मनातच असते. पेला अर्धा रिकामा आहे या विचाराने खंगत बसण्यापेक्षा, पेला अर्धा भरलेला असल्यामुळे त्याचं रितेपण फक्त पन्नास टक्के आहे हा विचार सकारात्मक ठरतो. बाह्य परिस्थितीवर आपला ताबा नसतो. पण मनातले विचार बदलू शकतात. आतल्या जाणीवात बदल केला तर मनःस्थितीत फरक पडतो. 'मन करा रे प्रसन्न सर्व सिद्धीचे कारण', 'धनाचे किंवा - मनाचे श्लोक सोडून समर्थांना 'मनाचे श्लोक' लिहायला उद्युक्त केले ते यामुळेच!

'कुन्हाडीचा दांडा गोतास काळ' या न्यायाने 'सुखाची हाव' हेच दुःख निर्मितीचे प्रमुख कारण आहे. आपण ज्याला सुख मानतो तो केवळ सुखाचा आभास तर नसतो? सुखाच्या शोधात आपली अवस्था हिंदुस्थानच्या शोधात निघालेल्या त्या कोलंबसासारखी तर होत नाही? सुख म्हणजे केवळ सत्ता-संपत्ती-ऐश्वर्य नाही. या गोष्टी सुखाचे साधन आहेत. खरे आव्हान एखादी गोष्ट मिळविण्यातच नाही तर तीचे रूपांतर कायमस्वरूपी अस्तित्वात करण्यात आहे. सुखी होताना आनंदी राहणं ही एक चैतन्यमयी अवस्था आहे. सुख मिळणे ही एक स्वतंत्र घटना आहे, तर त्या सुखामुळे आनंदी होणं ही आतून उमटलेली प्रतिक्रिया असते. सुखातून विकार बाजूला काढले की आनंदाचं अस्तित्व आपणाला जाणवायला लागतं.

सुखी व्हायचं असेल तर सुखाचे अंतिम ध्येय मनाशी बाळगू नका. जे करायला आवडते व जे इतरांनाही आवडेल ते मनापासून करत राहा. जीवंत राहणे हे शास्त्र असेल तर जगणं ही एक कला आहे. हे जग खरोखरच सुंदर आहे. आनंदाचा अक्षय झरा आहे. हे जाणण्यासाठी तशी नजर हवी. स्वप्नील सुखाच्या अभिलाषेने आपण जन्मभर स्वतःला पळवत असतो, दमवत असतो आणि ह्या नादात जीवनातील छोट्या मोठ्या आनंदाला मुक्त असतो. 'थेंबे थेंबे तळे साचे' ह्या उक्तीप्रमाणे आयुष्याची गोळाबेरीज अखेर घाट्यातच जाते.

'सुखाचा शोध' म्हणजे केवळ दुःखाचे मळभ दूर करणे नाही. तर कस्तुरीप्रमाणे आपल्या ठायी वसत असलेल्या आनंदाची अनुभूती घेणे. ज्यात तृप्ती आणि समाधान आहे. चिरंतन अशी शांती आहे!

अंतरीच तुझ्या आनंदाची गंगा - आनंद प्रसवे आनंदाला!

माधव रानडे, डोंबिवली (पू), मो. नं. ९८७०४५२०४०

संवाद लेख स्पर्धा २०१८

(स्त्री विभाग)

प्रथम पारितोषिक विजेता लेख

सुखाचा शोध

मानव हा भावनाशील प्राणी आहे. राग-लोभ, प्रेम-असूया, क्रोध-आपुलकी, शौर्य-भीती अशा कितीतरी परस्पर विसंगत भावनांचा अनुभव तो नित्यनेमाने घेत असतो. काही भावना त्याला सुखाची अनुभूती देतात तर काही भावनांनी तो दुःखी होतो. त्याच्या जीवनात सुखदुःखाचा जणू लपंडाव चालला असतो. त्याला सुख कमी आणि दुःखच जास्त आहे असे वाटते. याला कारण त्याचे मन असावे. हे मन सुखापाशी फारसे थांबत नाही आणि दुःखापाशी नको तेवढे रेंगाळते.

शाळेत शिकत असताना ज्ञानपीठ विजेते लेखक वि. स. खांडेकरांचा 'सुखाचा शोध' नावाचा लघुनिबंध अभ्यासक्रमात होता. या निबंधात लेखकाने 'माणूस आपल्या जीवनातील छोट्या मोठ्या प्रसंगातून मिळणाऱ्या सुखाकडे जाणता अजाणता दुर्लक्ष करून असाध्य आणि दुरापास्त अशा सुखाच्या मागे लागतो', असा आशय फार सुंदरपणे व्यक्त केला आहे. खरे तर कोणत्याही माणसाच्या जीवनात सदासर्वदा सुखाच्या पायघड्या अंधरलेल्या नसतात. चढ-उतार, खाच-खळगे, काटेकुटे तुडवतच त्याला चालावे लागते. न्हास-निर्माण, लाभ-हानी, सुख-दुःख मनुष्यजीवनात चक्रीनेमी क्रमाने येतच असतात.

परिवर्तन हा सृष्टीचा नियम आहे. क्षणात काही निर्माण होत आहे तर काही न्हास पावत आहे. आपला श्वासोच्छ्वासही त्याचेच उदाहरण आहे. श्वास घेणे आणि श्वास सोडणे ही कृती अविरत सुरू आहे. श्वास घेणे अत्यावश्यक म्हणून श्वास सोडणे अनावश्यक नाही. श्वास सोडण्याच्या कृतीतच श्वास घेण्याची शक्यता दडली आहे. प्रसवाच्या कळा सहन करणाऱ्या स्त्रीला असह्य कळ येऊन गेल्यावर आता दुसरी कळ नकोच असे वाटते. पण कळांचे दुःख सहन केल्यावरच तिला अपत्यप्राप्तीचे सुख लाभणार असते. म्हणजे सुखाची अनुभूती घेण्यासाठी तिला दुःख सहन करावेच लागते. दुर्धर आजारावर डॉक्टर शस्त्रक्रिया करतात, बरे होण्याचे सुख मिळविण्यासाठी शस्त्रक्रियेच्या वेदना सहन कराव्याच लागतात.

सुख मिळविणे, सुखात असणे, सुखी वाटणे असे कितीतरी शब्द आपण रोजच्या जीवनात उच्चारत असतो. मग हे सुख म्हणजे नेमके काय? शरीरशास्त्राच्या दृष्टीने सुखी माणसाच्या मेंदूत करड्या रंगाचे द्रव्य जास्त असते. जपानमधील शास्त्रज्ञांनी केलेल्या संशोधनानुसार मनुष्याच्या मनातील सुखाची भावना त्याच्या मेंदूतील प्रेक्यूनियस या पॅरिएटल लोबमधील भागात निर्माण होते. मनाप्रमाणे घडून येणे, यश मिळणे, कौतुक होणे, पद-प्रतिष्ठा-मान मिळणे अशा गोष्टी घडून येतात तेव्हा मेंदूतील यंत्रणा करड्या रंगाचे द्रव्य निर्माण करते. ते सुखाच्या अनुभूतीस कारण ठरते. ज्या लोकांच्या मेंदूतील प्रेक्यूनियसमध्ये करड्या रंगाचे द्रव्य अधिक आहे त्यांना जास्त सुखाची अनुभूती प्राप्त होते. हे द्रव्य जास्त प्रमाणात असणारा मनुष्य दुःख वाट्याला आले तरी फारसा खचून जात नाही. ध्यानधारणेमुळे प्रेक्यूनियसमधील करड्या रंगाचे द्रव्य वाढते व त्यामुळे सुख भावना अनुभवता येते, असेही शास्त्रज्ञांना आढळून आले आहे.

मनुष्य कुठल्याही काळातला, कुठल्याही प्रांतातला असो त्याला संपूर्ण जीवनसंघर्षच सुखाच्या शोधासाठी चालला असतो. सुख हा शब्द उच्चारताच त्याच्या विरोधी भावछटेचा दुःख हा शब्द नकळत ओठावर येतो. दुःखाशिवाय सुखाची चव कळत नाही, असेही बऱ्याचदा बोलले जाते. सगळे काही सुखदायकच घडत गेले तर जीवनात कुठलेच आव्हान नसल्यामुळे निरसता येईल. जगात अंधारासारखी गोष्टच नाही. प्रकाशाच्या अभावालाच अंधार म्हटले जाते. तद्वतच सुखाच्या अभावालाच तर दुःख म्हटले जात नसावे? बऱ्याचदा सुख कशाला मानायचे आणि दुःख कशाला म्हणायचे हेही आपल्याला नीट कळत नाही. ऐहिक निकष वापरून मग 'फकिरोसे भी सौदा कर लेते हैं हम अक्सर, जो एक रूपये मे लाख दुआएँ देता है', हे खरेच नव्हे का?

सगळ्यांना हवेहवेसे वाटणारे हे सुख म्हणजे तरी काय? सुख म्हणजे ज्या क्षणी आपल्याला जे पाहिजे ते मिळणे, त्या क्षणाचे साक्षीदार होणे म्हणजे सुख असेल का? माणसाची सुखाची व्याख्या व्यक्तिगत स्वरूपाची असते. म्हणजे व्यक्तिगणिक ती बदलणारी असते. एवढेच नव्हे तर एकाच व्यक्तीच्या बाबतीतही ती क्षणोक्षणी बदलत

असते. कुरकुरीत जिलेबीचा तुकडा तोंडात टाकणे अतिशय सुखदायक वाटते. पण त्याच जिलेब्या भरपूर खायच्या झाल्यास शेवटी त्या जिलेबीकडे पाहणेही नको वाटते. एखादा लोकल पकडण्यासाठी उभा आहे. भोवती चिक्कार गर्दी आहे. त्याला वाटते आत घुसत आले तरी ठीक. आत प्रवेश मिळाला की वाटू लागते बसायला सीट मिळाली. कोणी उठून गेला आणि सीट मिळाली की वाटते खिडकीची जागा मिळायली हवी. ती मिळाली आणि तिथून बाहेरचे दृश्य पाहताना जर कोणी कार चालवताना दिसला की वाटते 'काय हा रोजचा धक्के खात प्रवास! आपल्याकडे कार असायला पाहिजे.' म्हणजे मिळाले त्यात समाधान नाही, जे मिळत नाही त्यासाठी मनाचे धावत राहणे.

'जे सहज मिळे त्यात जीव तृप्तता न पावे
जे सुदूर जे असाध्य तेथे मन हे धावे'

कवयित्री शांता शेळके ह्यांनी या ओळींमधून आपल्या मनाचा ओढा फार समर्पकपणे मांडला आहे.

आपली सुखाची कल्पना चार भिंतीतच सीमित झाली असते. वैयक्तिक प्रगती, मुलाबाळांचे सुख, आर्थिक समृद्धी इथपर्यंतच आपल्या सुखाची मजल असते. पण काही असामान्य माणसं स्वतःच्या सुखाचा विचार न करता समाजाचा, मानव जातीच्या कल्याणाचा विचार करतात. त्यांच्यामुळे इतरांचे जीवन सुसह्य होते. अशा माणसांमध्ये शास्त्रज्ञ, लेखक, कलावंत, विचारवंत, समाजसुधारक, समाजसेवक यांचा समावेश होतो. शास्त्रज्ञ वर्षानुवर्षे प्रयोगशाळेत राबतो, तहान-भूक हरपून शोधमग्न राहतो. त्याच्या सफलतेने कधी विश्वाचे गूढ उकलते, कधी एखाद्या दुर्धर आजारावर लस सापडते, कधी बल्बचा शोध लागून रात्र उजळते. एखादा लेखक श्रेयस-प्रेयसाचा शोध घेत स्वतः विरुद्धच बंड पुकारतो. असे केल्याशिवाय त्याला माणसामाणसामधील संबंधाची वीण उकलता येत नाही. एखादा गायक ऐषोआराम विसरून आयुष्यभर रियाज करतो. त्यामुळेच आपल्या गाण्याने तो इतरांना अवर्णनीय आनंद देतो. चित्रकार, शिल्पकार तहानभूकेची पर्वा न करता आपल्या साधनेत मग्न होतात आणि सौंदर्याची निर्मिती करतात. विचारवंत, धर्मसंस्थापक स्वतः कष्टतात आणि मनुष्यमात्रासाठी आदर्श जीवनाचा मार्ग शोधून काढतात.

समाजसुधारक व समाजसेवकांनी घरावर तुळशीपत्र ठेवण्याचा वसा स्वीकारलेला असतो. गरजवंतांची गरज भागावी, मुक्यांना वाचा मिळावी, पंगुंना धावता यावे यासाठी ते झटत असतात. या माणसांशिवाय जगाची कल्पनाही आपण करू शकत नाही.

ही काही कलंदर माणसं सोडली तर सर्वसामान्य माणसं मात्र स्वसुखालाच फार महत्त्व देतात. त्यांची सुखाची तहान कायम वाढती असते. पायी चालणारा माणूस पाय नसलेल्या माणसापेक्षा सुखी असतो, पण आपल्याला पाय आहेत या सुखापेक्षा आपल्याकडे सायकल नाही या विचाराने तो दुःखी होतो. त्याला सायकल मिळाली की त्याचे सुख दुचाकीच्या मागे लागते आणि दुचाकी मिळाली की चारचाकीच्या पाठी धावते.

सुखापाठी धावत राहिल्याने सुख सापडत नाही तर मग ते कुठे असते? सुख हे आपल्याच जवळ असते. हे सुख म्हणजे आपल्या मनाचे समाधान. सुख ही एक मानसिक सवय आहे. ती लावून घेणे आपल्याच हातात आहे. कवीवर्य मंगेश पाडगावकर एका कवितेत म्हणतात...

पेला अर्धा भरला आहे असं सुद्धा म्हणता येईल
पेला अर्धा सरला आहे असं सुद्धा म्हणता येईल
सरला आहे म्हणायचं की भरला आहे म्हणायचं
तुम्हीच ठरवा तुम्हाला कसं जगायचं
कणहत कणहत की गाणं म्हणत

मनाचे समाधान मिळविले की सुखाचा आस्वाद घेता येतो. अप्राप्य गोष्टींकडे धाव घेणे कमी होते. दुःख वाट्याला आले तरी त्याचा समंजस स्वीकार करता येतो.

आपण सुखात आहोत की दुःखात हे समजून घ्यायचे असेल तर प्रथम स्वतःची ओळख होणे आवश्यक आहे. आत्मपरीक्षणाने आपण स्वतःला ओळखू शकतो. आपल्या गुणदोषांचे प्रामाणिक विश्लेषण केले पाहिजे. 'अहंकाराचा वारा न लागो माझिया चित्ता' हे सदैव ध्यानात ठेवावे. कारण आपला अहंकार हा आपल्या सुखाचा अडसर असतो. सकारात्मक दृष्टीकोनाने परिस्थितीचा सामना करण्याची हिंमत मिळविता येते. सारासार विचार करूनच नेहमी कुठलीही कृती करावी. आततायी भूमिका आपल्याला अडचणीत आणू शकते. इतरांचे वागणे वा बोलणे आपणास

आवडत नाही तसे आपणही दुसऱ्यांशी वागू वा बोलू नये. सगळ्यांशी मिळून मिसळून राहणं, भरभरून आणि आपुलकीनं बोलणं यामुळे लोक आपल्यावर प्रेम करतात. लोकांचे प्रेम हा आपल्या आनंदाचा ठेवा असतो.

आपल्या आवडीचे काम मनापासून करण्यानेही सुखाची अनुभूती घेता येते. आपले छंद आपल्या सुखाचा अनमोल खजिना असतो. खूप भावणारा चित्रपट, एखादं मनाला स्पर्शून जाणारं गाणं, संवेदनांच्या तारा छेडणारं साहित्य, आवडत्या ठिकाणी पर्यटन, बागेची देखभाल, निसर्गाचा आस्वाद, नव्या नव्या ओळखी, समाजोपयोगी कार्य, गरजवंतांना मदत, पर्यावरणपूरक राहणीमान, जीवाभावाचे मैत्र अशा कितीतरी आवडी निवडी आनंदाची निर्मिती करीत असतात. सौंदर्यपूजक वृत्तीने आणि मनाच्या रसिकतेने जगण्याचे खडकाळ रस्ते स्वानंदाच्या हिरवळीने आच्छादून टाकता येतात.

वाचनाचा छंद माणसाचे व्यक्तिमत्व फुलवून - टाकणारा छंद आहे. कथा, कादंबऱ्या, नाटके, काव्य यांच्या वाचनाने मनोरंजनाबरोबरच मनाला फार मोठी प्रसन्नता व प्रगल्भता लाभते. वाचनाने माणूस चिंतनशील बनतो. थोरांची चरित्रे-आत्मचरित्रे वाचून प्रेरणा आणि ऊर्जा मिळते. वाचन समृद्धीमुळे आपण बोलताना इतरांवर प्रभाव पाडू शकतो. स्वतःही लेखन करावे ही उर्मी जागृत होते. लेखन छंदही अमाप आनंद देणारा छंद आहे. प्राप्त ज्ञानाला, अव्यक्त अनुभवांना, निसटत्या क्षणांना शब्दांच्या महिरपीत सजविता आले की अंतरात्मा सुखाने डोलू लागतो.

स्वच्छ, निर्मळ आणि संवेदनशील मनाने शोधलं तर सुख आपल्या आसपासही सापडतं. इटुकले मूल, पिटुकले फूल, वान्याची झुळुक, चांदण्यांची लुकलुक, मशिदीतली बाग, पहाटेची जाग, दर्दभरे नगमे, दिलखुलास हसणे, वाफाळता चहा, वाऽऽह ताज वाऽऽह, पावसाचा धिंगा, पोरींचा पिंगा, पुरणाची पोळी, लिमलेटची गोळी... असे काय न किती सुखं दारापुढे उभी असताना सुखाच्या शोधात दुसऱ्या देशी भटकणे बरे नव्हे. 'सुख पाहता जवा पाडे। दुःख पर्वता एवढे।' म्हणणाऱ्या तुकारामांनाही 'आनंदाचे डोही आनंद तरंग' असल्याचा शोध लागलाच ना!

सौ. सुनंदा जुलमे, नागपूर
मो. ८७६६४२२४७५

What After SSC/HSC ?
Join

“**MERCHANT NAVY**”

Earn- \$500 To \$2500 per month
Work on International Ship
100% Govt. Approved Course

ELIGIBILITY

SSC or HSC Pass (Arts/Sci/Com) Age 17 yrs to 25 yrs.
Eye sight (6 / 6) No Colour Blindness.
Must be Medically fit.

Admission Started for JUNE-2018 Batch.
Limited Seats Available!

PLATINUM MARINE ACADEMY

Marine Education • Sea Jobs • Documentation

SeaFox India
MARINE SERVICES PVT.LTD.

Our Successful Candidates:
Academic Year: 2017-18

Sumit Thatu
(Arnala, Virar)

Isac Dcosta
(Chulana, Vasai)

Rajesh Jagtap
(Borivali)

Uttam Negi
(Borivali).

Ramvilas Yadav
(Kandivali)

Dipanshu Bhatia
(Himachal Pradesh)

Contact For Admission & Enquiry:

Borivali Branch: 9325467611 / 9867814166
Mulund Branch: 9987566333 / 9022229702

FREE -WI-FI
आशियाना
Cottage Akshi Alibag

Welcome For Relaxation

only for senior citizens of all
SBI pensioners and there relative & friends

3-Night 4-Days
package Rs.2500/- per person only

including pickup& drop from Alibag
with 3 days sightseeing Rs.1500/- extra

EVERY MONDAY CHECK IN 11 AM & CHECK OUT THURSDAY 11 AM

We serve veg breakfast-lunch-dinner

NONVEG FOOD & AC ROOM CHARGES EXTRA

BOOKING AMOUNT TRANSFER IN SBI AC NO 30449388216
AC. NAME RAJESH RANADE, IFC: SBIN0013034

CALL : 750 7474 825

निसर्ग धर्म

आभाळी उगवणाऱ्या चंद्रा तू
कले कलेनं वाढत जातोस
नंतर मात्र खंगत जाऊन
एका रात्री गडप होतोस
वसंतातली कोवळी पालवी
शिशिरात गळून पाचोळा होते
उमलणारं सुगंधी फूल
सूर्यास्ती गळून निर्माल्य होते
सूर्य रोज मावळला तरी
पुन्हा नित्य उगवत असतो
जीव मर्त्य असला तरी
नव्याने पुन्हा जन्मत असतो
फुलणं, सुकणं, वाढणं, झिजणं
उगवणं, मावळणं अटळ आहे
जनन-मरण, मरण-जनन
निसर्गाचा धर्मच आहे

१९
१८

आर. जी. कडवेकर, सातारा
मो. नं. ९३७२६७३९८४

Xpress Credit takes care of all your needs, instantly.

Wedding

Dream Vacation

Medical Emergency

Consumer Goods

PERSONAL LOANS

SBI Salary Account Holders can avail the following benefits through Xpress Credit:

- Loan up to ₹ 20 lakh
- Repayment tenure up to 5 years
- Top-Up facility available
- No security required, minimal documentation

Visit bank.sbi for more details

FOR ASSISTANCE CALL 1800 425 3800 / 1800 112 211 (TOLL FREE) / 080 26599990 / FOLLOW US ON

Regd. under RNI No. MAHBIL/2008/25425 & Declaration No. PHM/SR/63/VIII/2008 Dated 12/5/2008
 SSPO Pune under Postal Concession Register No. PCW/151/2017-2019
 Licence to Post without Prepayment No. WPP - 22/2017-19 at Market Yard P.S.O.
 Published on 25-05-2018 and Posted on 25-05-2018

मी उभा आहे

मी उभा आहे

समुद्राच्या किनारी वरपर्यंत उभ्या असलेल्या खडकावर खाली लाटा उन्मादाने येऊन आदळाताहेत. खडक फोडू पाहताहेत. असंख्य उडणाऱ्या तुषारांनी मी पार भिजून जातो.

मी उभा आहे

नदीच्या किनारी तापलेल्या वाळूत पाय रोवून-खुपसून. पाय भाजताहेत. स्फटीकासारख्या उथळ पाण्यामधून नदीतळ स्पष्ट दिसतो आहे. कुठे मणी मोती आहेत का पाहण्यासाठी नजर रोखली जाते. थकून ओली होते.

मी उभा आहे

अथांग पसरलेल्या ओसाड जमिनीच्या टोकाला कुंपणावर. समोर क्षितीजापर्यंत एकही वृक्ष नाही. नुसती भकास पोकळी-कानाला दडे बसवत.

मी उभा आहे

हमरस्त्यावरच्या घरामधील बाल्कनीत. समोर रहदारी घोघावते आहे. करूणरसाने भरलेले भोंगे वाजवत ॲम्ब्युलन्सेस हॉस्पिटलकडे जाताहेत सारखे मनाला पोखरत-कुरतडत.

मी उभा आहे

दोन्ही बाहू उंचावून उच्चरवाने आवाज देत. कुणीही ऐकत नाही. कुणीही

६३
१७

अरविंद किणीकर
मो. ९६५७८६६९३९

सूचना : १) या मासिकांत प्रसिद्ध झालेल्या लेखांतील मतांशी संपादकमंडळ सहमत असेलच असे नाही. तसेच जाहिरातीतील मजकुराची सत्यासत्यता सभासदांनी स्वतः पडताळून घ्यावी. त्याबाबत असोसिएशन वा 'संवाद' चे संपादक मंडळ जबाबदार असणार नाही. २) असोसिएशनचे कार्यालय, सोमवार ते शुक्रवार, संध्याकाळी ६ ते ७.३० या वेळातच उघडे असते. याची कृपया नोंद घ्यावी. संपर्क दूरध्वनी क्रमांक : (०२०) २४३३२१४१

Thane Office Address: A/5 Swami Siddharth CHS Ltd., S V Road, Naupada, Thane 400 602. Tel. No : 022-25446837
Timings : On Tuesday & Friday from 4 pm to 6 pm.

Printed Matter

If Undelivered Please Return to :

STATE BANK OF INDIA PENSIONERS'
 ASSOCIATION, (MUMBAI CIRCLE), PUNE
 Anubandh, Building No. B-2, 4th Floor,
 Block No. 16, Near Ramkrishna Math,
 Sinhadgad Road, Pune 411030. Ph: 020-24332141

To,

Publisher – Shri. Vilas Vasudeo Gandhe, Secretary, State Bank of India Pensioners' Association (Mumbai Circle), Pune has printed this magazine in the Printing Press owned by **Printer** – Shri Shailendra Borkar, Director, Sanwad Tradeprints Pvt. Ltd. B/7 Gowaikar Building, 595, Shaniwar Peth, Pune 411030 on behalf of **Owner** – State Bank of India Pensioners' Association (Mumbai Circle), Pune, at "Anubandh", Bldg. No. B2, Block No. 16, Near Ramkrishna Math, Sinhadgad Road, Pune – 411030. **Editor** – Shri. Krantisen Ramchandra Athawale – address as above.